

TEN) HAAFF en „GISBERT DE WIT,” lees GERRIT JAN VAN WIJ, van welk tweetal wel wat meer te zeggen viel, als HORSTMAN maar geweten had wat in de laatste jaren door de Nederlandsche oogartsen J. H. DE HAAS en M. JUDA daaromtrent is uitgegeven.

De mededeeling dat G. VAN OKSENOORT (lees ONSENOORT) Hoogleeraar te Utrecht was, is vermoedelijk een abuis veroorzaakt door diens leeraarschap aan de milit. geneeskundige school aldaar, maar een fout die door het nazien in het Biographisches Lexicon had kunnen voorkomen worden, evenals die dat DONDERS te Tillingen (lees Tilburg) geboren werd. Overigens heb ik eerbied voor des Schrijvers warme waardeering van DONDERS' groote verdiensten, maar dat hij HERMAN SNELLEN Sr. in 1905 nog steeds den oogheekundigen leerstoel laat bezetten, is een kapitale fout, die hij niet had mogen begaan. Evenmin kan hij omtrent SNELLEN volstaan met de mededeeling, dat hij de door ARLT in gebruik gebrachte letterborden „sehr vervollkommnet heeft” (blz. 543), en daarna, (op blz. 557) „Die Ersten welche Sehproben zum Sehen in der Ferne und der Nähe nach einem bestimmten Princip herausgaben waren 1862 SNELLEN und GIRAUD-TEULON”. Maar daar de studie van HORSTMANN, die ongetwijfeld tot de beste hoofdstukken van het Handboek behoort, nog niet geheel voltooid is, komt hij wellicht later nog uitvoeriger op SNELLEN's verdiensten en werkzaamheid terug.

Dr. C. E. DANIELS.

PARTICULIERE CORRESPONDENTIE.

HERHALINGSCURSUS VOOR ARTSEN TE KEULEN.

Im Rhein im heiligen Strome
Da spiegelt sich in den Well'n
Mit seinem grossem Dome
Das grosse, heilige Köln.

Het heilige Keulen, dat prat gaat (en terecht) op zijn schitterend heiligdom aan den godsdienst gewijd, miste tot heden een tempel, waar Aesculapius volgens de regelen der hedendaagsche ritus werd vereerd. Wel bezat het reeds lang priesters en zelfs hoogepriesters, welke zich aan dezen dienst gewijd hadden, doch tot voor korten tijd waren dit slechts eenlingen, die door geen hechten band verbonden waren. Thans is dit anders en de Cölner Akademie für praktische Medizin is het instituut dat hen tezamen brengt.

De akademie werd geopend op 10 October 1904, is een instelling der stad Keulen en staat onder toezicht van den Minister (der Geistlichen, Unterrichts- und Medicinalangelegenheiten). Het directe bestuur wordt uitgeoefend door een College van curatoren, waarin zoowel leden van het stadsbestuur en vertegenwoordigers van de regeering als artsen zitting hebben.

Tot de gewone leden der Akademie kunnen slechts behooren: professoren der Medische Faculteit te Bonn en de directeuren der ziekeninrichtingen waarover de Akademie beschikt; dezen hebben den titel van professor. Boven-

dien bestaan er nog buitengewone leden met den titel van docent en worden ook eenige uitstekende artsen toegelaten om in eenige speciale vakken onderricht te geven. Het geheele korps bestaat uit 10 gewone, 13 buitengewone leden en 7 artsen en hieronder komen namen voor, welke sinds lang een goeden klank hebben in de medische wereld. De Akademie beschikt over een Laboratorium voor Bakteriologie en Hygiëne en 6 Ziekeninrichtingen met een totaal van ongeveer 1700 bedden, terwijl bovendien nog 2 particuliere ziekenhuizen met ongeveer 300 bedden hun poorten gastvrij voor de bezoekers hebben geopend.

Deze goed georganiseerde en over ruime hulpmiddelen beschikkende inrichting heeft heel wat tegenkating te overwinnen gehad, voor zij tot stand kon komen, en dit verzet kwam vooral van den kant der kleinere Duitse universiteiten, welke zich in de toekomst in haar bestaan bedreigd zagen. En toch voorziet de Akademie in een lang gevoelde behoefte, want zij stelt de artsen, die hun universitaire studie ten einde gebracht hebben, in staat om hier tot een veelzijdige en grondige praktische bekwaamheid te geraken. Bovendien stelt zij de gelegenheid open om zich aan een speciale studie te wijden en tracht door het houden van cursussen reeds gevestigde artsen op de hoogte te houden van den vooruitgang, waarin de wetenschappelijke en praktische geneeskunde zich nog voortdurend mag verheugen.

Reeds verscheidene cursussen werden in het afgelopen jaar gehouden; zoo ook o. a. voor legerartsen die daartoe naar Keulen gedetacheerd werden en waarvoor het Ministerie van Oorlog ongeveer 4000 Mark betaalde.

De overige cursussen zijn gratis en de laatste, welke van 15 tot 29 Mei speciaal voor „auswärtige” artsen bestemd was, mocht zich in een grooten toeloop verheugen; ongeveer 150 deelnemers uit alle streken van Deutschland saamgestroomd en vele vreemdelingen, waaronder 10 Hollanders, hadden zich laten inschrijven en in warme bewoordingen heette de voorzitter Prof. BARDENHEUER, op een speciaal daartoe belegde vergadering (waar ook de burgemeester het woord voerde) ons allen welkom en hij legde er den nadruk op, dat vooral deze cursus er toe zou kunnen bijdragen om het goed recht van bestaan der Akademie te bewijzen en haar naam naar buiten te verbreiden; en terstond wil ik er bijvoegen: men is hierin volkomen geslaagd. Professoren, docenten en assistenten, allen hebben zich voortdurend beijverd om dezen cursus voor ons zoo vruchtdragend mogelijk te maken en waar bovendien nog een „Biercommers” en een „Festabendessen” (waar een onzer namens de aanwezige Hollanders in zeer welsprekende woorden zijn dank uitsprak) op het programma stonden, daar blijkt het wel, dat ook de geneugten des levens niet geheel vergeten werden.

Men beschikt over een uitgebreid ziekenmateriaal, en talrijke interessante patiënten, zowel belangrijk uit een wetenschappelijk als (waarop vooral de nadruk werd gelegd) uit een praktisch oogpunt, werden ons gedemonstreerd. Degene, die er zich voor aanmeldde, werd in de gelegenheid gesteld om onder leiding der assistenten de voor de praktijk meest gewichtige operatiën zelf uit te voeren of wel aan de wond te assisteeren. Eenige patiënten werden geopereerd onder ruggemergs-anaesthesie, waarvoor een nieuw Fransch praeparaat: stovaine werd gebruikt, dat de hinderlijke en gevaarlijke bijverschijnselen van het cocaïne schijnt te missen en schitterend werkte. (Ook

bij chronische Fischias had men met deze stovaine-lumbaalinjecties uitstekende resultaten gehad).

De aanwezigheid van een kamer van SAUERBRUCH (de prijs van 11000 Mark zal voor velen nog wel een beletsel tot aanschaffing zijn) stelde ons in staat om ook met dezen laatsten vooruitgang op chirurgisch-technisch gebied kennis te maken.

Velen zullen, naar ik vermoed, thuisgekomen met genoeg hun verschillende aantekeningen nog eens opslaan en opgewekt worden om zich omtrent de talrijke nieuwe gezichtspunten, waarop hun opmerkzaamheid gevestigd werd, nog eens nader op de hoogte te stellen; want dit toch is het doel van deze cursussen en hiermede verrichten zij een uitstekend werk.

Zeer te betreuren is het dan ook, dat bij ons te lande een dergelijke inrichting nog ontbreekt en zoolang dit nog het geval is zullen naar ik verwacht vele vaderlandsche medici zich naar het naburige, gastvrije Keulen begeven, om dan evenals wij zeer dankbaar en zeer voldaan van hun verblijf aldaar terug te keeren.

Arnhem, 3 Juni 1905.

S. W. PRAAG.

BEROEPSBELANGEN.

DE GENEESKUNDIGE EN DE STRAFWETNOVELLE.

Geachte Redactie!

Vergun mij één opmerking naar aanleiding van uw citaat uit Prof. VAN DER HOEVEN SR.'s redevoering in de Akademie van Wetenschappen. Ik wend geen vrees vóór, maar koester werkelijk vrees voor den verloskundige, wanneer Minister LOEFF'S Strafrechtsnovelle, voor zoover artt. 295—298 Strafwetboek betreft, onveranderd wordt aangenomen. Wij leefden tot heden gerust, omdat wij — misschien ten onrechte — groote waarde hechtten aan de Ministerieele toelichting in de Kamerdiscussie bij de bespreking van het Strafwetboek, dat nu 20 jaar werkt, omdat daarbij telkens werd betoogd, dat de artt. 295—298 niet gericht waren tegen den verloskundige, die handelde in het belang van het leven of de gezondheid der moeder. Nu echter zegt een Minister aan een Kamerlid, dat de geneeskundige zich heeft te gedragen en onderworpen is aan „de Wetten der Zedelijkheid” en vrees ik, dat — zonder een uitdrukkelijke reserve voor de verloskundigen — een rechter, die, of een rechtscollege, dat als „de Wetten der Zedelijkheid” zoodanige beschouwt, waarbij de abortus en de perforatie onvoorwaardelijk worden veroordeeld, den verloskundige zal veroordeelen, omdat hij in casu geen overmacht, gegrond op een andere opvatting van de wetten der zedelijkheid, aanneemt. Ten opzichte van art. 40 Strafwetboek zijn wij toch absoluut afhankelijk van de opvatting van den rechter.

Groningen, 6 Juni 1905.

G. C. NIJHOFF.

INGEZONDEN.

RASCONSTRUCTIE EN WONINGTOESTANDEN.

De lectuur der belangrijke artikelen van de heeren BOLK en RIJTEMA was voor mij aanleiding eens na te gaan of er ook eenige verhouding bestaat